

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.nm@regeringskansliet.se
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv

Er beteckning: KN2026/00215

Sammanfattning

Förslaget innebär omfattande förändringar lagstiftningsmässigt. Det kommer även tillkomma följdlagstiftning som inte ingått i remissen. Länstyrelsen anser därför att det är svårt att bedöma konsekvenserna av förslaget. Länstyrelsen konstaterar bland annat att det av förslaget inte går att avgöra vilka reningsverk som kommer att omfattas av de tillkommande kraven eller när kraven ska vara uppfyllda.

Länstyrelsen konstaterar även att det kommer att finnas ett omfattande behov av vägledning till Va-huvudmän och tillsynsmyndigheter hur reglerna ska efterlevas.

Länstyrelsen anser att det är positivt att ett producentansvar för humanläkemedel och kosmetika införs.

Länstyrelsen synpunkter på förslaget framgår nedan.

Avsnitt 1.3 Förslag till förordning (2027:000) om avloppsvatten från tätbebyggelse

1 kap. 8 §

- Länstyrelsen anser att det behövs vägledning kring vilken metod som ska användas vid beräkning av belastning.

Länstyrelsen anser att det är oklart vad som menas med belastning då det finns flera sätt att beräkna belastning på. Av 1 kap. 10 § framgår att tillförd belastning till reningsverket ska beräknas på grundval av den maximala genomsnittliga veckobelastning (Maxgvb) som tillförs avloppsreningsverket under året. Detta kan tolkas som

att det är dagens beräkningsmetod för $Max_{gvb_{inkommande}}$ som ska användas. Problemet med $Max_{gvb_{inkommande}}$ är att resultatet av beräkningen för ett enskilt reningsverk kan variera kraftigt mellan olika år. Det finns därmed en risk att kravnivåerna kan komma att ändras plötsligt. Det går även att tolka det som att det är belastningen som uppstår i den anslutna avloppstätorten som ska användas men det framgår inte hur belastningen för avloppstätorten ska beräknas. Det kan tolkas som att beräkningsmetoden för $Max_{gvb_{tätbebyggelse}}$ ska användas. Men detta behöver klargöras. I det fall belastningen till reningsverket och från avloppstätorten ska beräknas på samma sätt är det önskvärt att samma uttryck används i lagstiftningen. Länsstyrelsen anser att det vore fördelaktigt att använda avloppstätortens Max_{gvb} även som definition för reningsverkets belastning. Detta för att ge en större stabilitet och tydlighet i vilka krav som gäller. Länsstyrelsen anser att det behövs tydlig vägledning kring hur beräkningen ska göras oavsett vilken beräkningsmetod som ska användas. Förtydligandet är viktigt då belastningen avgör vilka reningskrav som ska gälla.

1 kap. 11 §

- Länsstyrelsen anser att det behövs vägledning kring hur avloppstätorten ska avgränsas.
- Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att Naturvårdsverket tar fram register över avloppstätorter.
- Länsstyrelsen anser att det är svårt att bedöma konsekvenserna av utpekandet av avloppstätorterna.

Begreppet avloppstätort definieras i förslaget till 9 kap. 2b § miljöbalken. Det register över avloppstätorter som Naturvårdsverket ska ta fram enligt 1 kap. 11 § uppges inte bli bindande.

Länsstyrelsen är positiv till att Naturvårdsverket tar fram ett register över avloppstätorterna. Länsstyrelsen anser att det är svårt att bedöma konsekvenserna då registret över avloppstätorter inte finns på plats. Konsekvenserna kommer att vara beroende av hur begreppet avloppstätort definieras. Av avsnitt 4.2.3 framgår att avloppstätorten i normalfallet sammanfaller med de fastigheter som via ett ledningsnät är anslutna till ett avloppsreningsverk. Länsstyrelsen tolkar detta som att avloppstätorten ska utökas om

verksamhetsområdet utökas och att hela bebyggelsen som är ansluten till reningsverket ska ingå.

Däremot finns det en del oklarheter kring hur avgränsningen ska göras i praktiken. Hur ska exempelvis bebyggelse intill verksamhetsområden som inte är anslutna till ledningsnätet hanteras? Hur ska avloppstätorten avgränsas i situationen där flera tätorter i kommunen är anslutna till samma reningsverk? Ska samtliga tätorter då utgöra en avloppstätort? Länsstyrelsen ser en risk att Va-huvudmän i vissa situationer kommer att undvika att avveckla mindre reningsverk och ansluta flera tätorter till ett större reningsverk. Detta för att undvika att omfattas av kraven i förordningen. Länsstyrelsen bedömer att detta kan innebära att fler mindre reningsverk blir kvar, vilket är negativt ur miljöskyddssynpunkt.

Eftersom listan med avloppstätorter inte kommer att vara bindande blir det upp till varje tillsynsmyndighet att avgöra avgränsningen. Tillsynsmyndigheten ska granska avgränsningen och vilka fastigheter som ska tillhöra avloppstätorten. Länsstyrelsen anser att det behövs tydlig vägledning hur avloppstätorten ska avgränsas och hur dess belastning ska beräknas. Se även Länsstyrelsen yttrande över avsnitt 5.2.

2kap. 1 §

- Länsstyrelsen anser att det behövs vägledning kring fördelningen av tillsynsansvaret över krav på anslutning till ledningsnät.

Tillsynsmyndigheten kan enligt förslaget ställa krav på att fastigheter inom avloppstätorten ska ansluta sig till ledningsnätet. Länsstyrelsen bedömer att situationer riskerar att uppkomma där ett delat tillsynsansvar finns mellan de kommunala tillsynsmyndigheterna och Länsstyrelserna. Detta eftersom Länsstyrelsen har ett tillsynsansvar över kommunens skyldigheter enligt 6 § i lag om allmänna vattentjänster. Tillsynsmyndigheten kan förelägga de enskilda fastighetsägarna att ansluta sig till ledningsnätet. Däremot kan fastighetsägarna inte efterleva förelägandet om det saknas anslutningspunkt för fastigheten. Länsstyrelsen bedömer att tillsynen behöver samordnas för att säkerställa att fastigheterna kan anslutas. Hur ansvaret fördelas

mellan tillsynsmyndigheten och Länsstyrelsen behöver förtydligas i vägledning.

3 kap. 20 §

- Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.
- Länsstyrelsen anser att det behövs vägledning kring översynen samt vilka reningskrav som ska anses rimliga.

Länsstyrelsen anser att förslaget är bra då det kommer att förtydliga möjligheten att ställa krav på verksamheter att rena det egna vattnet innan utsläpp till den allmänna Va-anläggningen. Förändringen innebär ett förtydligande av tillsynsmyndigheternas ansvar. Länsstyrelsen anser att det behövs vägledning för att likartade bedömningar ska göras om vilka försiktighetsmått som är rimliga. Det bör även förtydligas hur tillsynsmyndigheterna ska dokumentera att översynerna har gjorts.

5 kap. Energikartläggning och energirapportering

- Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.
- Länsstyrelsen anser att det behövs vägledning kring tillsynen över de genomförda energikartläggningarna.

Upprättandet av energikartläggningar kommer att ställa krav på tillsynsmyndigheterna att följa upp genomförandet av åtgärderna i tillsynen. Det kommer att behövas vägledning kring bedömningen av vilka åtgärder som är skäligen att vidta. Detta särskilt eftersom energibesparande åtgärder i stor utsträckning konkurrerar med en effektiv rening. De relativt korta tidsplanerna kräver att det finns kompetens tillgänglig då det är en stor mängd energikartläggningar som ska genomföras i landet under en begränsad tid. Länsstyrelsen ser en risk att Va-huvudmän inte kan genomföra energikartläggningarna i tid då man i stor utsträckning är beroende av att anlita externkompetens för genomförandet.

4.6 Ändring i 22 kap. 1 § miljöbalken om uppgifter i ansökan när icke hushållspillvatten ska anslutas till en allmän va-anläggning.

- Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att kraven på verksamheter som avleder icke-hushållspillvatten till en allmän Va-anläggning förtydligas och skärps.

Länsstyrelsen anser att det är positivt att det förtydligas vilket innehåll en ansökan om tillstånd ska innehålla vid utsläpp från verksamheter till den allmänna Va-anläggningen.

Länsstyrelsen delar Naturvårdsverkets uppfattning att ändringen kan medföra ett stärkt skydd för Va-huvudmän att hindra att verksamheter, vars utsläpp inte kan tas om hand i avloppsreningsverk, ansluts.

5.2 Avloppstätort

- Länsstyrelsen anser att de utpekade avloppstätorterna behöver redovisas så detaljerat att det tydligt framgår vilka fastigheter som ingår.
- Länsstyrelsen anser att det behövs vägledning kring hur tillsynsmyndigheten ska agera om de anser att avloppstätorten ska utökas. Vägledning behövs även kring beslut om att fastigheter ska ansluta sig till ledningsnätet.

Avloppstätorternas storlek har betydelse för vilka reningskrav som blir gällande. Även enskilda avloppsanläggningar inom avloppstätorten kan påverkas av reningskraven. Naturvårdsverket anger att registret över avloppstätorter ska användas som stöd vid tillsyn och provning. Länsstyrelsen anser att det är bra att registret tas fram nationellt men bedömer att utpekandet behöver ha hög detaljeringsgrad för att vara användbart.

Det framgår inte hur eller när avgränsningen av en avloppstätort ska beslutas av tillsynsmyndigheten. Länsstyrelsen bedömer att detta främst blir aktuellt när tillsynsmyndigheten inte är överens med fastighetsägare eller Va-huvudmannen om avgränsningen av avloppstätorten. Länsstyrelsen kan inte utläsa vem ett tillsynsbeslut ska riktas mot då avloppstätorten inte är fastställd av någon. Länsstyrelsen bedömer att det behövs vägledning hur tillsynsbeslut ska utformas och vilken rättskraft de har. Ska tillsynsmyndigheten

förelägga Va-huvudmannen att utöka avloppstätorten? Hur hanteras situationen då fastighetsägare, tillsynsmyndighet och Va-huvudman inte är överens om att en fastighet ska ingå i avloppstätorten?

Det är vanligt förekommande att kommuner genom ett omfattande ledningsnät och överföringsledningar har anslutit huvuddelen av tätorterna i kommunen till ett gemensamt reningsverk.

Länsstyrelsen anser att det behövs vägledning hur avloppstätorten ska avgränsas i sådana situationer. Kan hela kommunen anses vara en avloppstätort? Länsstyrelsen bedömer att det kan få stora konsekvenser om hela kommunen ska ses som en avloppstätort i jämförelse med om det bara är verksamhetsområdena som ska räknas in. Detta gäller exempelvis reningskraven som ställs på enskilda avloppsanläggningar. Se även Länsstyrelsen yttrande över avsnitt 5.5 och 1 kap. 11 §.

5.3 Den maximala genomsnittliga veckobelastningen avgör vilka reningskrav som gäller

- Länsstyrelsen anser att det är otydligt vilken metod som ska användas för att beräkna Maxgvb för reningsverket respektive avloppstätorten.
- Länsstyrelsen anser att det behövs vägledning kring hur hänsyn inte ska tas till exceptionella vädersituationer vid beräkningen av Maxgvb.

Länsstyrelsen anser att det är otydligt om Maxgvb belastningen till reningsverket respektive från avloppstätorten ska beräknas på samma sätt. Av Naturvårdsverkets skrivningar finns tolkningsmöjligheten att samma beräkning ska användas. I det fall belastning alltid ska vara avloppstätortens Maxgvb belastning bör samma begrepp användas genomgående i avloppsförordningen. Detta för att undvika risken att olika tolkningar görs. Länsstyrelsen anser att det behövs tydlig vägledning hur de båda begreppen ska beräknas. Utan ett tydligt ställningstagande kring hur beräkningarna ska göras kommer det finnas en osäkerhet kring vilka krav som ska gälla för tätorter och reningsverk. Det finns även en risk att kraven kommer variera över tid om olika tolkningar görs.

Vad som avses med uttrycket exceptionella vädersituationer finns inte definierat och behöver förtydligas. Länsstyrelsen anser att det behövs vägledning som visar hur hänsyn inte ska tas till exceptionella vädersituationer. Se även Länsstyrelsen yttrande över 1 kap. 8 §.

5.4 Krav på att inrätta eller ansluta sig till ledningsnät

- Länsstyrelsen delar Naturvårdsverkets uppfattning att det behövs ett utökat samarbete mellan Länsstyrelsen och de kommunala tillsynsmyndigheterna.

Länsstyrelsen är positiv till att kravet på anslutning till ledningsnät förtydligas. Länsstyrelsen bedömer att kravet kommer att underlätta vid tillsyn av små avlopp.

Det är idag vanligt att det finns fastigheter inom och i direkt anslutning till verksamhetsområdena som inte är anslutna till ledningsnätet. Länsstyrelsen bedömer att kraven att inrätta ledningsnät eller ansluta sig till ledningsnät kommer att ställa nya krav på ökat samarbete mellan tillsynsmyndigheterna. Detta utifrån det delvis överlappande tillsynsansvaret enligt lag om allmänna vattentjänster respektive miljöbalken. Länsstyrelsen anser att det behövs vägledning kring skärningen av tillsynsansvar. Se även Länsstyrelsen yttrande över 2 kap 1 § samt avsnitt 5.2.

5.5 Individuella system

- Länsstyrelsen bedömer att förändringarna kommer att ställa nya krav på tillsynsmyndigheternas bedömningar vid tillsyn och prövning av små avloppsanläggningar.
- Länsstyrelsen anser att det behövs vägledning kring vad som avses med begreppet "motsvarande skydd".

Länsstyrelsen bedömer att förändringarna kommer ställa nya krav på de bedömningar som de kommunala tillsynsmyndigheterna ska göra vid tillsyn och prövning av små avloppsanläggningar. Det kommer att behövas vägledning för att likartade bedömningar ska göras i landet. Det saknas en definition av vad som avses med "motsvarande skydd". Utan en sådan definition är det inte möjligt att bedöma konsekvenserna

av ändringen. Länsstyrelsen anser att det är särskilt viktigt att vägledning kring begreppet ”motsvarande skydd” tas fram. Vad är gränsen för motsvarande skydd? Ska samma reningsgrad uppnås som för det allmänna avloppsreningsverket eller räcker det med att man inte kan mäta påverkan i recipienten?

5.6 Avloppsplaner

- Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om avloppsplaner och strategisk miljöbedömning vid behov.
- Det är vidare viktigt att avloppsplanerna integreras i den fysiska planeringen. Nya krav, såsom kvartär rening, ställer ökade krav på lokalisering och markanvändning, vilket behöver hanteras i god tid för att undvika konflikter med andra intressen.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att kommuner ska ta fram avloppsplaner och att en strategisk miljöbedömning ska genomföras vid behov. Det är av stor vikt att identifiera och hantera potentiella miljöeffekter i ett tidigt skede. Det bidrar till att säkerställa att miljömålen uppfylls och risken för oförutsedda konsekvenser minskar. Det är ett avgörande steg för en långsiktigt hållbar avloppsinfrastruktur.

Länsstyrelsen understryker vikten av att de föreslagna avloppsplanerna integreras tydligt i kommunernas ordinarie översiktsplanering.

Det är av stor betydelse att den kommunala Va-planeringen inte ses som en isolerad teknisk process, utan som en integrerad del av kommunens långsiktiga mark- och vattenanvändningsplanering.

När krav på kvartär rening införs kommer det att ställa betydligt högre krav på reningsverkens yta och tekniska utformning. Kommuner måste i god tid pröva lämpliga lokaliseringar för dessa utbyggnader i detaljplaner för att säkerställa att nödvändig infrastruktur kan etableras utan att hamna i konflikt med andra riksintressen eller skyddsvärd bebyggelse.

5.8 Tertiär och kvartär rening samt områdesförteckningar

- Länsstyrelsen anser att det är svårt att bedöma konsekvenserna av förslaget.

Eftersom riskbedömningen inte har ingått i remissen är det svårt att bedöma effekterna. Länsstyrelsen anser att det är av största vikt att förteckningarna av känsliga områden tas fram så att de finns tillgängliga när lagstiftningen införlivas.

5.8.1 Skärpta reningskrav för tertiär rening införs i förslag till ny avloppsförordning

- Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att det införs möjlighet att undanta mätresultat vid beräkning av årsmedelvärden på grund av kallt klimat.
- Länsstyrelsen bedömer att bristande personalresurser hos Va-huvudmän riskerar påverka utbyggnadstakten.
- Länsstyrelsen anser att det är oklart vilken utbyggnadstakt som gäller för reningsverk större än 150 000 pe.

Länsstyrelsen anser att det är bra att hänsyn tas till kallt klimat och att möjlighet införs att under vissa förutsättningar undanta mätresultat.

Länsstyrelsen delar bedömningen att skärpta krav kan skapa flaskhalsar i konsult- och entreprenörsledet. Länsstyrelsens erfarenhet är att majoriteten av Va-huvudmännen har mycket slimmade organisationer. För att kunna genomföra kommande krav kommer det behövas ökade resurser hos Va-huvudmännen. Idag är det svårt för Va-huvudmän att hitta personal med rätt kompetens. Länsstyrelsen bedömer att även detta kan komma att skapa flaskhalsar i utbyggnadstakten.

Länsstyrelsen anser att det är oklart om samtliga avloppsreningsverk, även de med en belastning >150 000 pe, inkluderas i utbyggnadstakten enligt kraven för avloppsreningsverk med en belastning >10 000 pe. Länsstyrelsen vill trycka på att detta behöver tydliggöras snarast eftersom det kraftigt påverkar

utbyggnadstakten för tertiär rening för avloppsreningsverk i storleksintervallet 10 000 – 150 000 pe.

5.8.2 Förteckna områden känsliga för övergödning

- Länsstyrelsen tillstyrker förslaget då det liknar det system som Jordbruksverket har med utpekande av känsliga områden till nitratdirektivet.

Införande av ett system som liknar ett redan etablerat system ökar förståelsen. Det är av avgörande betydelse att förteckningen kommer på plats så snart som möjligt för att tydliggöra vilka reningsverk som kommer att påverkas.

5.8.3 Möjlighet att tillgodoräkna sig kväveretention

- Länsstyrelsen bedömer att möjligheten att använda retention riskerar att bli obefintlig för ett stort antal reningsverk.

Länsstyrelsen bedömer att kraven för att kunna använda retention innebär att majoriteten av reningsverken inom tillrinningsområdena till Mälaren och Hjälmaren inte kommer kunna åberopa retention på det sätt som de gör i dag. Detta kommer att få stora konsekvenser för reningsverken i Västmanland. Utifrån kravet på att alla nedströmsvattenförekomster ska klara god status för näringsämnen bör situationen vara densamma för ett stort antal reningsverk i Sverige.

5.8.4 Reningskrav för kvartär rening

- Länsstyrelsen anser att det är svårt att bedöma konsekvenserna av förslaget då kontrollföreskriften inte ingått i remissen.
- Länsstyrelsen anser att det behövs vägledning kring hur efterlevnaden ska följas upp.

Länsstyrelsen anser att det är svårt att bedöma konsekvenserna då kontrollföreskrifterna inte ingått i remissen. Hur kontrollen ska genomföras är avgörande för hur kraven ska efterlevas. Detta blir särskilt viktigt då kravet är minsta procentuella reduktion för en rad

indikatorämnen. Länsstyrelsen tolkar bestämmelserna som att kravet på reduktion är oberoende av den inkommande koncentrationen. Länsstyrelsen anser att kontrollkraven behöver anpassas för att inte orimliga krav ska ställas utan påtagliga fördelar för miljön. Detta gäller exempelvis vilka rapporteringsgränser som ska anses vara tillräckliga. Det är exempelvis inte ovanligt att utgående halter mikroföroreningar understiger rapporteringsgränserna vid analys. Hur analyser som understiger rapporteringsgränserna ska beaktas blir i sådana fall avgörande vid beräkningen av reduktionen. Om analyser under rapporteringsgränserna ska anses var noll eller exempelvis halva rapporteringsgränserna får stor påverkan vid beräkningen av reduktionen. Vägledning kring hur efterlevnaden ska följas upp behöver därför tas fram.

5.8.5 Förteckna områden känsliga för mikroföroreningar

- Länsstyrelsen anser att det är svårt att bedöma konsekvenserna av förslaget då förteckningen av utpekade områden inte ingått i remissen.
- Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att riskbedömningen görs av Naturvårdsverket.

Länsstyrelsen bedömer att det är svårt att förutse vilka områden som kommer att pekas ut. Det beror bland annat på att kraven delvis beror på de riskbedömningar enligt dricksvattendirektivet som nyligen har införlivats i svensk rätt. Länsstyrelsen bedömer att en majoritet av reningsverken i Mälarens tillrinningsområde kan komma att behöva införa läkemedelsrening om inte utspädning beaktas i riskbedömningarna. Det är av avgörande betydelse att förteckningen kommer på plats så snart som möjligt för att tydliggöra vilka reningsverk som kommer att påverkas.

Länsstyrelsen anser att det är positivt att riskbedömningen görs av Naturvårdsverket i samråd med utpekade myndigheter. Länsstyrelsen anser att det ger bättre förutsättningar för en likartad bedömning då Naturvårdsverket har större möjligheter att jämföra konsekvenser och förutsättningar i ett nationellt perspektiv.

5.8.6 Successiv utbyggnad av tertiär och kvartär rening

- Länsstyrelsen anser att det är svårt att bedöma konsekvenserna av förslaget då utbyggnadsplanerna inte har ingått i remissen.

Länsstyrelsen bedömer att det är svårt att förutser vilka tidsfrister som kan bli aktuella för enskilda reningsverk. Detta eftersom det finns flera parallella krav som kan påverka var i utbyggnadsplanen ett enskilt avloppsreningsverk hamnar. Även osäkerheten kring vad som avses med belastning till avloppsreningsverk respektive från avloppstätort bidrar till svårigheten. Se även Länsstyrelsen yttrande över avsnitt 5.8.3.

5.10.1 Va-huvudmän behöver göra energikartläggningar per anläggning

- Det krävs ytterligare styrmedel för att öka efterfrågan av biogas.
- Det krävs incitament och åtgärder hos andra aktörer för att möjliggöra avsättning för producerad energi och biogas.

Länsstyrelsen delar bedömningen att reningskrav och energieffektivitet inte alltid sammanfaller. Däremot finns det med stor sannolikhet mycket att vinna genom minskade flöden och åtgärder på ledningsnäten.

Länsstyrelsen vill påpeka att en förutsättning för en ökad produktion av biogas är att det finns avsättning för biogasen. Det krävs därför även ytterligare styrmedel för att öka efterfrågan. För att åtgärderna ska ge önskad effekt krävs att det finns incitament för omhändertagande av gasen. Länsstyrelsen ser att det idag finns svårigheter för mindre avloppsreningsverk att hitta avsättning för biogas. Gasen används därför i stor utsträckning för intern värmeproduktion och används exempelvis för att värma rötchammare. Det blir därmed avhängigt hur sådan användning får tillgodoräknas vid bedömningen av energineutralitet på anläggningsnivå. Se även Länsstyrelsen yttrande över 5 kap.

5.10.2 Regeringen beslutar om en energineutralitetsplan

- Länsstyrelsen anser att det är svårt att bedöma konsekvenserna av förslaget.
- Länsstyrelsen vill framföra att det krävs incitament och åtgärder hos andra aktörer för att möjliggöra avsättning för producerad energi och biogas.
- Länsstyrelsen anser att hänsyn behöver tas till de lokala förutsättningarna att få avsättning för producerad energi eller biogas vid prioritering av åtgärder på anläggningsnivå.

Länsstyrelsen anser att det är svårt att bedöma konsekvenserna eftersom det saknas information om hur målvärdena ska följas upp och hur åtgärderna ska fördelas mellan verksamheter. Länsstyrelsen bedömer att kraven troligen kommer innebära stora nyinvesteringar hos flertalet avloppsreningsverk. Åtgärderna kräver även att det finns avsättning för producerad energi eller biogas. Det kan därför krävas incitament och åtgärder hos andra aktörer för att möjliggöra avsättningen. Hänsyn behöver enligt Länsstyrelsen tas till möjligheten att få avsättning för producerad energi vid framtagandet av planen. Möjligheterna för avsättning varierar avsevärt mellan olika avloppsreningsverk beroende på bland annat närliggande infrastruktur. Vid prioritering av åtgärder på anläggningsnivå behöver hänsyn tas till de lokala förutsättningarna att få avsättning för producerad energi eller biogas. Se även Länsstyrelsen yttrande över 5 kap. samt avsnitt 5.10.1

5.13 Verksamheter ska förbehandla icke hushållspillvatten

- Länsstyrelsen anser att det är bra att tillsynsmyndigheternas och Va-huvudmannens ansvar förtydligas.
- Länsstyrelsen anser att det behövs vägledning kring hur bedömningen av påverkan ska göras och hur mindre verksamheter ska hanteras vid tillsyn.

Länsstyrelsen bedömer att det behöver förtydligas i vägledning hur bedömningen av påverkan från utsläppen ska göras och hur mindre verksamheter ska hanteras. Det finns ett stort antal verksamheter

som inte är anmälnings- eller tillståndspliktiga som enligt Länsstyrelsens tolkning kommer omfattas. Om utsläppen från dessa verksamheter ska bedömas vart 10:e år kommer det innebära behov av ett annat arbetssätt hos tillsynsmyndigheterna.

Länsstyrelsen uppfattar bestämmelsen som att ingen nedre gräns finns för vilka verksamheter där en bedömning ska göras och att kraven även träffar utsläpp till det allmänna dagvattennätet. Om så är fallet så är det ett stort antal verksamheter som kommer att behöva bedömas.

Det framgår inte av förslaget när befintliga verksamheter med utsläpp ska bedömas första gången. Länsstyrelsen bedömer att förändringen kommer att innebära ett ökat antal beslut från kommunala tillsynsmyndigheter vilket delvis kommer att innebära en förändring av dagens arbetssätt.

Länsstyrelsen anser att det är positivt att det förtydligas att det är ett delat ansvar att bedöma lämpligheten att avleda icke hushållspillvatten till den allmänna va-anläggningen.

5.16 Krav på tillstånd eller anmälan vid utsläpp av avloppsvatten

- Länsstyrelsen anser att det är bra att kravet på översyn förtydligas.
- Länsstyrelsen anser att det bör förtydligas hur uppföljning av översynen kommer att göras.

Förändringarna kommer innebära nya krav på tillsynsmyndigheterna. Länsstyrelsen bedömer att det behövs ett generellt kompetenslyft hos de kommunala tillsynsmyndigheterna eftersom avloppsreningsverk ofta utgör enstaka tillsynsobjekt. Som tillsynsmyndighet är det svårt att bedöma vad som är normala förändringar och hur olika anläggningars prestanda förhåller sig till andra anläggningar i landet.

Det bör förtydligas hur uppföljning av översynen kommer att göras. Detta eftersom det påverkar hur tillsynsmyndigheterna ska dokumentera att översynerna har gjorts.

5.17 Undantag från vattenförvaltningens icke-försämringskrav

- Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att införa möjlighet till undantag från icke försämringskravet.

Avloppsreningen behöver oftast utökas på grund av tillkommande belastning till följd av befolkningsökning. Länsstyrelsen anser att det är motiverat att under vissa förutsättningar kunna frångå icke försämringskravet. Detta för att möjliggöra bostadsförsörjningen som ett växande samhälle kräver.

5.19 Riskbedömning och riskhantering

- Länsstyrelsen anser att det är svårt att bedöma konsekvenserna av förslaget.
- Länsstyrelsen vill understryka behovet av resursförstärkning hos vattenmyndigheterna för att klara de utökade arbetsuppgifterna.

En riskbedömning ska tas fram och har således inte ingått i remissen. Det framgår exempelvis inte av remissen vilka risker för människors hälsa som ska beaktas vid bedömningen. Ska bedömningen bara omfatta risker med mikroföroreningarna som anges i avloppsförordningen eller även inkludera andra föroreningar? Ska bakteriell påverkan ingå i bedömningen? Länsstyrelsen anser att det är svårt att bedöma konsekvenserna med förslaget när riskbedömningen saknas. Länsstyrelsen bedömer att den kommande riskbedömningen behöver ha en hög detaljeringsgrad för att kunna användas för att motivera krav på åtgärder vid tillsyn och provning. Att ta fram en detaljerad riskbedömning kräver att tillräckliga resurser avsätts. Länsstyrelsen vill därför särskilt understryka behovet av resursförstärkning hos vattenmyndigheterna för att klara de utökade arbetsuppgifterna.

5.21.3 Marknadsskapande åtgärder kan vara nödvändiga för ökad återvinning

- Länsstyrelsen delar bedömningen att ytterligare åtgärder behövs för att stimulera efterfrågan.

- Länsstyrelsen anser att det behövs vägledning kring hur återanvändning av avloppsvatten ska bedömas i förhållande till avloppsreningsverkens tillstånd.

Länsstyrelsen anser att en förutsättning för att kraven ska ge önskad effekt är ökad efterfrågan. Det behöver därför införas kompletterande stimulerande åtgärder för att skapa en efterfråga hos andra aktörer. En ökad efterfrågan är en förutsättning för att öka avsättningen av återanvänt avloppsvatten och resurser från avloppsvatten och slam.

Vidare bedömer Länsstyrelse att möjligheten till återanvändning av avloppsvatten idag ofta försvåras av avloppsreningsverkens tillstånd. Detta eftersom konsekvenserna av att avleda hela eller delar av utgående avloppsvatten oftast innebär byte av recipient för utsläppen. Ett byte av recipient frångår vad som är prövat i tillstånd för ett reningsverk. Det finns därför ett behov av vägledning kring hur återanvändning av avloppsvatten ska bedömas i förhållande till reningsverkens tillstånd.

DEL II – Förslag på ett nytt producentansvar för humanläkemedel och kosmetika

- Länsstyrelsen tillstyrker principiellt förslaget om införande av producentansvar för humanläkemedel och kosmetiska produkter. Hur det utformas har dock stor betydelse så att det främjar såväl en miljömässigt hållbar produktion och utveckling av och användning av läkemedel för människors hälsa.
- Länsstyrelsen anser att det behöver utredas hur de övriga 20 % av kostnaderna ska finansieras på längre sikt.

Länsstyrelsen anser att det är skäligt att producenterna får bekosta rening av föroreningar som deras produkter ger upphov till. Vidare bedömer Länsstyrelsen att kravet troligen kommer leda till mer miljövänliga läkemedel och kosmetiska produkter förutsatt att villkoren utformas på ett skäligt sätt. Samtidigt bör betonas att ökade kostnader för produktion av läkemedel leder till högre kostnader för staten som finansieras merparten av läkemedelskostnaderna.

Länsstyrelsen ser vidare att det finns en stor risk att kraven kommer slå hårt på vissa Va-huvudmän. Redan idag har många Va-huvudmän

begränsade resurser för drift och underhåll. Även om 80 % av åtgärderna ska finansieras av producentansvaret ser Länsstyrelsen ett behov att säkerställa möjligheten för finansieringen av återstoden hos berörda Va-huvudmän.

10.3 Direktivets konsekvenser beror på kommande genomförandeakter och föreskrifter

- Länsstyrelsen vill peka på att omprövningarna även kommer innebära en ökad arbetsbörda hos Länsstyrelserna.

Omprövning av cirka 150–200 reningsverk av dagens totalt cirka 450 tillståndspliktiga reningsverk kommer även innebära konsekvenser för Länsstyrelserna. Länsstyrelserna har bland annat ansvar för samråd inför prövningarna och är även remissinstans vid prövningarna. Omprövning av reningsverk är ofta resurskrävande och kräver att flera kompetenser är involverade i ärendena hos Länsstyrelserna. Omprövningarna kommer därför att innebära en ökad arbetsbörda även hos Länsstyrelserna.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Acko Ankarberg Johansson med miljöskyddshandläggare Henrik Eidestedt som föredragande. I den slutliga handläggningen har också vikarierande länsråd Stefan Renlund, chef enheten för vattenmyndighetens kansli Malin Petterson, chef enheten för miljöskydd Charlotte Arketeg samt planhandläggare Hülya Utsel medverkat.